แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของ “บวร” เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
ของชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่จังหวัด

ในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีข้อสั่งการโดยมอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวง การพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ นำหลักการ “บวร : บ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ” ซึ่งถือเป็นสถาบันที่มีบทบาทใกล้ชิดต่อวิถีชีวิตของคนไทย ไปขับเคลื่อนและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นแหล่งปลูกฝัง บ่มเพาะและเผยแพร่องค์ความรู้ ที่มีประโยชน์เพื่อพัฒนาจิตใจและจิตสำนึกด้านจริยธรรมให้แก่ประชาชนทุกระดับ ให้มีสำนึกรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม รู้รักสามัคคี เสียสละ และกตัญญูรู้คุณ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของคนไทยที่ควรธำรงรักษาไว้ รวมทั้ง ให้เป็นแหล่งกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลเพื่อให้ประชาชน เข้าใจและเข้าถึงโครงการต่างๆ ดังกล่าวอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีบรรลุเป้าหมาย กระทรวงวัฒนธรรม ได้จัดทำแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของ “บวร” เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี และนำเสนอคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและมอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของ “บวร” แก่ทุกภาคส่วนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานดังกล่าว กระทรวงวัฒนธรรมได้เชิญวัฒนธรรมจังหวัด ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม และนักวิชาการวัฒนธรรมผู้รับผิดชอบงานชุมชนคุณธรรมฯ เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมทาวน์อินทาวน์ กรุงเทพมหานคร และสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสิงห์บุรี ได้จัดทำสรุปรายละเอียดของข้อสั่งการของกระทรวงวัฒนธรรม และการดำเนินการตามแนวทางดำเนินการสร้างความเข้มแข็งของ “บวร”เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของชุมชนคุณธรรมน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่จังหวัด สรุปได้ดังนี้

๑. ข้อสั่งการของ นายกรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๒ พ.ย. ๖๒

- ทุกกระทรวง ทุกหน่วยงานบูรณาการทำงานโดยใช้หลักการ “บวร” : บ้าน/ชุมชน วัด/ศาสนสถาน โรงเรียน/ราชการ” มาเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งปลูกฝัง บ่มเพาะและเผยแพร่องค์ความรู้ที่มีประโยชน์ เพื่อพัฒนาจิตใจและจิตสำนึกด้านจริยธรรมให้แก่ประชาชนทุกระดับ ให้มีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม รู้รักสามัคคี เลียสละ และกตัญญูรู้คุณเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งให้เป็นแหล่งกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล

๒. ข้อสั่งการของกระทรวงวัฒนธรรมตามแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของ “บวร” เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

<u>ระดับจังหวัด</u>

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัดพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ จัดประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด เพื่อชี้แจงแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของ “บวร” โดยมีการวางแผน กำหนดแนวทาง และเป้าหมายการดำเนินงาน รวมทั้งกำกับ ติดตาม อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๑.๒ แต่งตั้ง “คณะทำงานส่งเสริมคุณธรรมระดับอำเภอ” ตามตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ (แบบ ๑.๑)

๑.๓ แต่งตั้ง “คณะทำงานการขับเคลื่อนและพัฒนาชุมชนด้วยพลังบวรฯ”ในพื้นที่ โดยให้แต่ละชุมชนมีคณะทำงานครบ ๓ องค์ประกอบ คือ (บ้าน-ชุมชน/วัด-ศาสนสถาน/โรงเรียน-ราชการ) ตามตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ (แบบ ๑.๒)

๑.๔ มอบหมายนายอำเภอทุกอำเภอแจ้งทุกส่วนราชการในพื้นที่ให้ความสำคัญกับพลังบวร และบูรณาการกิจกรรมโครงการในพื้นที่ชุมชนคุณธรรมฯ ตามรายชื่อสรุปข้อมูลชุมชนคุณธรรมฯ (เอกสารแนบ)

๒. ให้นำวาระการดำเนินงานตามหลักการ “บวร” เข้าที่ประชุมกรมการจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด เพื่อชี้แจงแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของ “บวร” เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการวางแผน กำหนดแนวทาง และเป้าหมายการดำเนินงาน และเน้นย้ำอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๒.๑ ให้ส่วนราชการหน่วยงานทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับ “บวร” โดยให้ส่วนราชการหน่วยงานทุกภาคส่วน นำกิจกรรมโครงการลงปฏิบัติในพื้นที่ชุมชนคุณธรรมเป้าหมาย โดยผ่านคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยพลังบวรฯ เป็นแกนกลางในการประสานการบูรณาการกิจกรรมโครงการในพื้นที่

๒.๒ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานทุกภาคส่วน เน้นย้ำเครือข่ายในพื้นที่ เช่น อสม. (กระทรวงสาธารณสุข) อพม. (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) อาสาสมัครเกษตร (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสตรี เป็นต้น ให้ความร่วมมือและเป็นส่วนหนึ่งของพลังบวร ในการร่วมบูรณาการกิจกรรมและกระจายข้อมูลข่าวสารของชุมชน)

๓. ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานคณะทำงานบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร เพื่อการรับรู้ระดับจังหวัด (ทีม Admin จังหวัด) พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ผลักดันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากกระทรวงมหาดไทย โดย “คณะกรรมการบูรณาการข้อมูลข่าวสารเพื่อการรับรู้สู่ชุมชน” (ทีม Admin กลาง) ไปยังสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และระดับอำเภอ/ท้องถิ่น

๓.๒ มอบสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นศูนย์กลางการรับ-ส่งข้อมูลข่าวสาร ให้ชุมชนคุณธรรมฯ ในจังหวัด โดยจัดตั้งกลุ่มไลน์ชื่อ “พลังบวร จังหวัด...” ที่ประกอบด้วยผู้แทนคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยพลังบวรฯ ชุมชนละ ๑ คน เป็นสมาชิกในกลุ่มไลน์ดังกล่าว เพื่อรับข้อมูลข่าวสารจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และส่งต่อไปยังคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยพลังบวรฯ และกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องสู่ประชาชนในพื้นที่

๓.๓ มอบอำเภอเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆระดับอำเภอ/ท้องถิ่น พร้อมส่งข้อมูล ข่าวสารไปยังกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน ตามช่องทางปกติที่มีอยู่เดิมด้วย

<u>ระดับอำเภอ</u>

๑. นายอำเภอในฐานะประธานคณะทำงานส่งเสริมคุณธรรมระดับอำเภอ ประชุมคณะทำงานส่งเสริมคุณธรรมระดับอำเภอ เพื่อดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาชุมชนคุณธรรม อำเภอคุณธรรม ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และสร้างความเข้มแข็งให้กับพลังบวรในพื้นที่

๒. นายอำเภอให้นำวาระการดำเนินงานตามหลักการ “บวร” เข้าที่ประชุม หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ และที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อชี้แจงแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของ “บวร”

๓. นายอำเภอในฐานะประธานคณะทำงานบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างการรับรู้ระดับอำเภอ (ทีม Admin อำเภอ) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากประธานคณะทำงานบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อการรับรู้ระดับจังหวัด (ทีม Admin จังหวัด) ไปยัง กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องสู่ประชาชนในพื้นที่

๔. สนับสนุนส่งเสริมให้ส่วนราชการ หน่วยงานในพื้นที่ให้ความสำคัญและ ให้ความร่วมมือกับคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยพลังบวรฯ

๕. มอบหมายปลัดอำเภอที่รับผิดชอบทำหน้าที่กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ส่งเสริมและพัฒนาชุมชนคุณธรรม อำเภอคุณธรรม และการดำเนินงานของคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยพลังบวรฯ ในพื้นที่

<u>ระดับชุมชน</u>

ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร เป็นพื้นที่เป้าหมายของการดำเนินงานกิจกรรมโครงการต่าง ๆ แบบบูรณาการร่วมกัน ของทุกกระทรวงทุกหน่วยงาน เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน โดยมีคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยพลังบวรฯ เป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานในชุมชน โดยมีภารกิจและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

๑. ภารกิจของคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยพลังบวรฯ

๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนาชุมชนตามกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ๙ ขั้นตอน

๑.๒ ขับเคลื่อนงานกิจกรรมโครงการของทุกกระทรวง ทุกหน่วยงาน ที่ดำเนินการในพื้นที่ชุมชน พร้อมจัดพื้นที่ เวทีในการพูดคุย ปรึกษาหารือวางแผนบูรณการดำเนินกิจกรรมโครงการของทุกภาคส่วนเน้นการมีส่วนร่วมของ “บวร” และทุกภาคส่วนในชุมชน

๑.๓ เป็นแกนกลางในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลไปสู่ประชาชนชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๒. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๒.๑ ประธานคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยพลังบวร จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันและวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๒ คณะทำงาน (จำนวนตามความเหมาะสม) คัดเลือกผู้รับผิดชอบ จำนวน ๑ คน เป็นผู้แทนในกลุ่มไลน์สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด (กลุ่มไลน์ พลังบวร จังหวัด...) เพื่อรับข้อมูลข่าวสาร จากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและช่องทางต่าง ๆ

๓. ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสาร คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน ด้วยพลังบวรฯ จะรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ส่วนราชการ หน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม จากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และจากในพื้นที่ชุมชนคุณธรรมฯ และพื้นที่ใกล้เคียง

๔. ปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากช่องทางต่างๆ ก่อนกระจายข่าวสารไปยังประชาชนในชุมชน มีการปรึกษา หารือกันในรูปแบบต่างๆ ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง/สัปดาห์

๕. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปยังทุกครัวเรือนในชุมชนโดยใช้โอกาสและช่องทางต่างๆ

๓. <u>ตัวชี้วัด</u>

๓.๑ ประชาชนในชุมชนเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความรู้ความเข้าใจและเข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๓.๒ หน่วยงานที่ดำเนินงานในชุมชนนำหลักการ “บวร” ในการดำเนินงานโครงการในชุมชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๓.๓ ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ระดับคุณธรรมด้นแบบ เพิ่มขึ้นจากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ (ฐานข้อมูลวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒)

๔. <u>ระยะเวลาการรายงาน</u>

๔.๑ ชุมชนในพื้นที่จังหวัด รายงานผลการดำเนินงาน ตามแบบรายงาน ๓.๑ ไปยังสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและอำเภอ ทุกวันศุกร์ของสัปดาห์

๔.๒ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสรุปผลการดำเนินงาน ตามแบบรายงาน ๓.๒ รายงานไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ทุกวันจันทร์ของสัปดาห์

๕. ข้อสั่งการจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เพิ่มเติม) ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๗๔๙๐ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

- ให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสำรวจความพร้อมของสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ทางลาดคนพิการ/ผู้สูงอายุ และดำเนินการจัดหาหรือปรับปรุงให้มีความพร้อมเพื่อรองรับการขยายผลการขับเคลื่อนแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของ “บวร”ต่อไป

<u>หมายเหตุ</u> ขอความอนุเคราะห์ทุกหน่วยงานให้นำหลักการ “บวร” (บ้าน/ชุมชน วัด/ศาสนสถาน โรงเรียน/ราชการ) ไปเป็นกลไกขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ และขอความอนุเคราะห์ให้จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรมที่นำหลักการ “บวร” ไปเป็นกลไกขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมในพื้นที่ของชุมชนคุณธรรมเป้าหมาย จำนวน ๖๗ แห่ง (รายละเอียดตามทะเบียนที่แนบ) จัดส่งให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสิงห์บุรี ทุกวันศุกร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป เพื่อสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสิงห์บุรี จะได้นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบและเข้าร่วมกิจกรรมกับภาคราชการ รวมทั้งเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ของตัวชี้วัด
